

A múlt, a jelen és a jövő fegyverei

HADITECHNIKA

2016/5

L. évfolyam 5. szám

Ára 520 Ft

Az osztrák haderő Ulan gyalogsági harcjárműve

→ Éves előfizetési díj: 3 120 Ft

A Haditechnika folyóirat 2016. évi 5. számának tartalomjegyzéke és összefoglalói

TANULMÁNYOK

- Dr. Mujzer Péter: A Magyar Királyi Honvédség páncélos csapatainak képzési rendszere** 2.o
Az első világháborút lezáró trianoni békeszerződés alapján a páncélos fegyvernem és a tisztképzés is tilos volt. A páncélos tisztképzés titokban a RUIISK (Rendőrr Újjonc Iskola) keretében kezdődött meg. 1934-től rendszeres páncélos tisztképzés folyt az Akadémián. 1939-től gyorsfegyvernemi osztály alakult. 1940-től külön páncélos osztály is felállításra került. Az első nagyobb német kiképzési programon az 1. tábori páncélos hadosztály tisztjei és műszaki személyzete vett részt 1942 elején.
Kulcsszavak: Magyar Királyi Honvédség, Rendőr Újjonc Iskola, páncélos tisztképzés, német kiképzési program
- Dr. Molnár László: A brizáns robbanóanyagok implóziója II. rész** 5.o
A publikáció jelen I. része tartalmazza a brizáns robbanóanyagok implóziós folyamatának lehetséges értelmezését és – Ja. B. Zeldovics egyensúlyi és stacionárius detonációkra kidolgozott hidrodinamikai elméletére építve – elméleti modelljét. A szerző igazolta az értelmezés érvényességét és bizonyította a modell hibamentességét.
Kulcsszavak: Detonáció, implózió, harcanyag, harcirész, harcanyag- hatás, hatékonyság
The Part 1 of the publication deals with possible definition of implosion process of brisant explosives, and its theoretical model on the basis of Ya. B. Zel'dovich's hydrodynamic theory elaborated for equilibrium and stationary detonations. The author proved the definition and errorlessness of the model.
Keywords: Detonation, implosion, agents, war head, effect of agent, efficiency

NEMZETKÖZI HADITECHNIKAI SZEMLE

- Kelecsényi István: Harminc éves az utolsó deltaszárnyú, a Dassault Mirage 2000 III. rész** 10.o
A Mirage 2000 szuperszonikus harci repülőgép prototípusa 1978-ban emelkedett a levegőbe. A típus alsó deltaszárnyas, egy hajtóműves kialakítású, fly-by-wire elektronikus irányítórendszerrel. A SNECMA M53P-2 gázturbina tolóereje 64,7 kN, utánégetéssel 95,1 kN. A lokátor az orrszében helyezkedik el. A Mirage 2000 összesen 6,3 tonna függesztményt hordozhat. Beépített tűzfegyvere két darab egycsőű 30 mm-es géppágyú. Első változata az együléses légifölény-vadász volt, amelyet 2000C-nek neveztek el.
Kulcsszavak: szuperszonikus harci repülőgép, francia hadiipar, Mirage 2000, deltaszárny
The prototype of the Mirage 2000 supersonic combat aircraft made its first flight in 1978. This low delta wing aircraft has one engine and electronic fly-by-wire flight control system. The SNECMA M53P-2 gas turbine provides 64.7 kN of thrust and 95.1 kN in afterburner. The radar is placed in the nose of the fuselage. The Mirage 2000 can carry up to 6.3 tons of payload. Its firearm is two built-in single-barrel 30 mm cannons. Its first variant named 2000C was a single-seat air superiority fighter.
Keyword: supersonic combat aircraft, French military industry, Mirage 2000, delta wing
- Vincze Gyula: Az Ulan gyalogsági harcjármű** 16.o
Az Ulan gyalogsági harcjármű - az osztrák Steyr-Daimler-Puch Spezialfahrzeug AG és a spanyol General Dynamics Santa Barbara Sistemas közös fejlesztése – az ASCOD gyalogsági harcjármű osztrák változata. A spanyol változat a Pizarro. (A két prominens cég 2003 óta a General Dynamics European Land Systems amerikai hadiipari konszern tagja)
Kulcsszavak: gyalogsági harcjármű, Steyr-Daimler-Puch AG, hadiipar
The Ulan infantry fighting vehicle is the Austrian version of the ASCOD armoured fighting vehicle family developed cooperatively by the Austrian Steyr-Daimler-Puch Spezial fahrzeug AG and the Spanish General Dynamics Santa Barbara Sistemas. The Spanish version is called Pizarro. (From 2003, the two prominent companies are members of the American defence industry concern General Dynamics European Land Systems).
Keywords: infantry fighting vehicle, Steyr-Daimler-Puch AG, defence industry
- Papp István: Az Iveco LMV (Lince) és a Renault Sherpa Scout típusú páncélvédett katonai terepjáró gépjárművek járműtechnikai vizsgálatai a Haditechnikai Intézetnél** 21.o
A Haditechnikai Intézet fennállásától kezdve végzett a különféle járművek beszerzését illetve rendszeresítését megelőzően katonai járművizsgálatokat. A HM FHH Haditechnikai Intézet 2012-ben végezte el az Iveco LMV, illetve a Renault Sherpa könnyű többfunkciós katonai jármű vizsgálatait. Az Iveco Lince könnyű többfunkciós katonai jármű 1+3 fő

szállítására képes páncélvédett, állandó összkerékjáratú központi keréknyomás szabályzóval felszerelt eszköz. A Renault Sherpa a Lince-hez hasonló kialakítású, de annál nagyobb méretű terepjáró gépkocsi.

Kulcsszavak: könnyű többfunkciós katonai jármű, Iveco Lince, Renault Sherpa, védett jármű

From the time of its establishment, the Institute of Military Technology carries out military vehicle trials before acquisition and bringing into service of several vehicles. In 2012, the MoD DQO Institute of Military Technology accomplished trials of Iveco LMV and Renault Sherpa light multirole military vehicle. The Iveco Lince light multirole vehicle is an armoured means of transportation carrying 1+3 persons, having fixed all-wheel drive and equipped with central tire pressure regulator. Constructions of the Renault Sherpa and the Lince are similar, but dimensions of the Sherpa all-terrain vehicle are bigger.

Keywords: light multirole military vehicle, Iveco Lince, Renault Sherpa, protected vehicle

ŰRTECHNIKA

Schuminszky Nándor: A nevenincs Nemzetközi űrállomás V. rész

27. o

1995 őszén az Egyesült Államok képviselőháza jóváhagyta, hogy 13,1 milliárd dollárt fordítsanak az Alfa űrállomás megépítésére 2002-ig, annak végleges összeszereléséig. Fontos döntés volt, hogy az ESA egy lakóhelyül és laboratóriumként egyaránt szolgáló modullal, és az Ariane-V rakétával indítandó teherűrhajóval vesz részt a programban. 1995. december 19-én Moszkvában bejelentették, hogy az Alfa első elemének, az FBG-nek a szerkezete egy nyomáspróba során megsérült. Végül a moszkvai Hrunyicsev gépgyárban elkészült az FGB-modul, a nemzetközi űrállomás első egysége, amelyet 1998. január 17-én adtak át. Nem született megállapodás a programban résztvevő országok részéről a nemzetközi űrállomás elnevezésére az általános ISS helyett. Az ideiglenesen, de világszerte használt Alfát hivatalosan soha sem fogadták el.

Kulcsszavak: Nemzetközi űrállomás, Alfa űrállomás, ISS

HAZAI TÜKÖR

Kelecsényi István – Molnár Zsolt A Magyar Honvédség 2. Különleges Rendeltetésű Ezred

31. o

2016. január 1-től a Szolnoki Ittebei Kiss József Helikopterbázison megalakult a 2. Különleges Rendeltetésű ezred. Az ezred megalakítása azt jelenti, hogy a haderő különleges műveleti tevékenységhez kötődő alakulatai – a MH 88 Könnyű Vegyes- és az MH 34 Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj összevonását követően létrejött egy önálló katonai szervezet a hozzátartozó parancsnoksággal és törzs elemmel. Az új alakulat parancsnoka Sándor Tamás ezredes, aki korábban az MH 34. különleges műveleti zászlóalj parancsnoka volt.

Kulcsszavak: Magyar Honvédség, különleges rendeltetésű erők, 2. KRE

On 1 January 2016, there has been established the 2nd Special Forces Regiment located in the Ittebei Kiss József Helicopter Base at Szolnok. With its foundation, following merger of the 88th Light Mixed Battalion and the 34th Bercsényi László Special Forces Battalion of the Hungarian Defence Force HDF – formations performing special operations activities, a separate military organization came into being with its headquarters and staff element. The commander of the new formation is Colonel Tamás SÁNDOR who was previously the commander of the HDF 34th Special Forces Battalion.

Keywords: Hungarian Defence Force, special purpose forces, 2nd Special Forces Regiment

HADITECHNIKA-TÖRTÉNET

Pintér Zoltán: Harckocsi-gázturbina fejlesztések a Harmadik Birodalomban

36. o

A II. világháború időszakában szárazföldi harcjárművekben még senki sem alkalmazott gázturbinát, így az erre irányuló német fejlesztések forradalminak nevezhetők. A német harcjármű gázturbina fejlesztések elsősorban a nehéz harckocsik mozgékonyágának növelésére irányultak volna. A fejlesztések eredményei végül csak a háború után, a modern haderőkben jelentek meg.

Kulcsszavak: II. világháború, harcjármű gázturbina, német haderő

During World War II, gas turbine was used nowhere to drive field fighting vehicle, thus German development efforts in this field can be considered revolutionary. Activities would have been aimed at increasing mobility of heavy tanks, first of all. In the end, results embodied in modern armed forces after the war only.

Keywords: World War II, tank gas turbine, German armed forces

Dr. Földi Ferenc: Gatling fegyvere I. rész

41. o

A tervező, Gatling korábbi vetőgépe inspirálta ezt a fegyvert, amely a töltés-ürítés folyamatának meggyorsításával, emberi erővel ugyan, de a nagyfokú tűzgyorsaság megvalósítását tette lehetővé. Első példányai megjelentek az amerikai polgárháborúban. A Gatling puska legnagyobb harcászati hátránya a lövegszerű kivitel volt. A Gatling puskát a Magyar Királyi Honvédségben szórólöveg néven rendszeresítették.

Kulcsszavak: amerikai polgárháború, Gatling fegyver, szórólöveg

His previous seed sowing machine inspired the designer Gatling to create this weapon which, with intensifying the loading-unloading process though by human force, made it possible to increase rate of fire considerably. Its first pieces appears in the American Civil War. The main tactical disadvantage of the Gatling gun was its cannon-like construction. The Gatling gun was entered into service in the Royal Hungarian Army under the name of scattergun.

Key words: American Civil War, Gatling gun, scattergun

Schmidt László: Harcjármű roncsok Budapesten 1945-ben VII. rész

45. o

Budapest ostroma után a város területén maradt páncélosokat, illetve kilövésük helyszínét mutatja be a cikksorozat. A korabeli fotókon megfigyelhetőek a páncélosok környezetében látható házak. A pontos beazonosítását a napjainkban a helyszínről készített fotók segítik elő.

Kulcsszavak: II. világháború, Budapest ostroma, páncélozott harcjárművek

This series of articles deals with armoured vehicles remained in the area of the city Budapest after its siege, and the scene they were shot up. Buildings around the vehicles can be seen in the pictures of the age. Photos taken of the scene nowadays help correct identification of them

Keywords: World War II, the siege of Budapest, armoured combat vehicle

Somkutas Róbert: A Magyar Királyi Honvédség páncélozott eszközökkel felszerelt felderítő csapatai V. rész

48. o

1924-ben részben a haderő páncélaútós kiképzéséhez hozták létre a honvédség rejtett szervezetét, a rendőrújonc iskolát (RUISK). Kiképzésüket Büssing-Fross, illetve Rába P.V. és Vickers, továbbá 29 M Crossley páncélgépkocsikkal és egyéb „atrap” járműveken végezték. 1932-ben állították fel a magyar királyi honvéd gépkocsizó csoportot, szervezetében egy páncélgépkocsi-századdal. 1938-ra létrehozták az új páncélgépkocsi szervezeteket: a két gépkocsizó dandár szervezetében egy-egy felderítő zászlóalj, emellett a két lovasdandárnál egy-egy páncélaútó századot.

Kulcsszavak: Magyar Királyi Honvédség, páncélaútó, felderítő csapatnem, RUISK

In 1924, there was established the Recruit School of the Police (RUISK), the covert organization of the defence forces; the aim partially was to perform training with armoured cars within the army. For training Büssing-Fross, Rába P.V., Vickers and 29 M Crossley armoured cars and other 'atrap' vehicles were used. In 1932 there was established the motorized group of the Royal Hungarian Army comprising an armoured car company. By 1938, new armoured car organizations were brought into being: two motorized brigades with a reconnaissance battalion in each, and armoured car company in the two cavalry brigade.

Keywords: Royal Hungarian Army, armoured car, reconnaissance branch, RUISK

Horváth Zoltán: A DUNKERQUE osztályú csatacirkálók III. rész

54. o

A francia haditengerészet vezetői olyan hadihajókat akartak, melyek a németek hajóegységeivel szemben döntő fölényben vannak. Az 1937-ben vízre bocsátott 215 m hosszú, 34.884 tonnás vízkiszorítású új hadihajó 330 mm-es lövegeit négyágús tornyokban helyezték el. A döntött páncélöv 225 mm vastag volt. A csatacirkáló a DUNKERQUE nevet viselte, míg az osztály következő hajóját STRASBOURG-nak nevezték el. Négy gőzturbinával szerelték fel, sebességük meghaladta a 31 csomót, fedélzetükön három felderítő hidroplánt hordoztak. A légtérfigyelő radar 1941-ben került fel a STRASBOURG fedélzetére.

Kulcsszavak: francia haditengerészet, II. világháború, csatacirkáló, STRASBOURG, DUNKERQUE

The leaders of the French Navy wished for warships having clear superiority over the German warship units. The 330 mm guns of the new battleship commissioned in 1937 and characterized by length of 215 m and displacement of 34,884 tons were placed in quadruple gun turrets. The inclined belt armour was 225 mm thick. The name of the battlecruiser was DUNKERQUE, and the next ship of this class bore the name STRASBOURG. Each warship was powered by four steam turbines, their speed exceeded 31 knots, and they carried 3 floatplanes on their decks. Airspace surveillance radar was placed on STRASBOURG warship's deck in 1941.

Keywords: French Navy, World War II, battlecruiser, STRASBOURG, DUNKERQUE

Fábián András – Ozsváth Sándor: A magyar tervezésű és gyártású Levente II. kiképző repülőgép és légiakalmas másolatának megépítése III. rész.

59. o

2009-óta zajlik a II. világháborúban fejlesztett Levente II. típusú elsőfokú iskolagép – az eredetivel megegyező, légiakalmas – másolatának megépítése. A Levente program egyedi jellemzői közé tartozik, hogy lényegében ez volt az egyetlen teljes mértékben magyar tervezésű és gyártású repülőgép a II. világháború során. Jelen cikk a Levente II. tervezés- és gyártás történetének, háborús alkalmazásának illetve a másolat építéstörténetének ismertetésére vállalkozik.

Kulcsszavak: kiképző repülőgép, Levente II., magyar hadiipar, Fábián András repülőkonstruktor, Uhri-Testvérek Karosszériagyár, Repülő Kísérleti Intézet, Repülőgép Átvételi Bizottság

The replica of the Levente II primary trainer aircraft developed during World War II is being built from 2009; it is identical with the original and airworthy. It was one of the unique feature of the Levente programme, that it was practically the only aircraft designed and manufactured completely by the Hungarian during World War II. This

article tries to describe the history of designing and manufacturing of the Levente II aircraft, its wartime application, and building of the replica.

Keywords: Trainer aircraft, Levente II, Hungarian military industry, aircraft designer András Fábán, (Uhry Brothers Car-body and Vehicle factory Ltd., Aviation Experimental Institute, Aircraft Acceptance Committee

Hatala András – Pap Péter További adalékok Király Pál munkásságához I. rész

65. o

Király Pál, a neves lőfegyverkonstruktor életpályájának eddig ismeretlen részleteit és összefüggéseit mutatja be a tanulmány. A mérnök előnévnek, címének használata, katonai pályája, illetve a svájci tartózkodás dokumentálatlanságának bemutatásával foglalkoznak a szerzők.

Kulcsszavak: Király Pál, életrajz, Svájc, előnév, cím

This study deals with unknown-till-now career details and relations of the famous fire arm designer Pál KIRÁLY. The authors show up how the use of his title and rank of nobility, his military career and staying in Switzerland are undocumented.

Keywords: Pál KIRÁLY, biography, Switzerland, title, rank

Sebők István: 22 cm-es nehézaknavető az Osztrák–Magyar Monarchia hadseregében

70. o

A cikk az Osztrák–Magyar Monarchia nehézaknavető típusainak kifejlesztését ismerteti és a legelterjedtebb és legnagyobb darabszámban gyártott 22 cm-es 15M aknavető típust mutatja be részletesen. Ismertetésre kerülnek az aknavető fő részei és lőszerai, illetve az aknavetőnek és lőszerének továbbítására szolgáló különféle eszközök – mozdonyok és taligák – is.

Kulcsszavak: Osztrák–Magyar Monarchia, nehézaknavető, 22 cm-es 15M aknavető, I. világháború

This article describes the development of the Austro-Hungarian heavy mortar types and presents the most common and the highest number manufactured 15M 22 cm mortar model in details. The main parts of the mortar, the ammunition and the various equipments for their transportation, engines and carts will be also described.

Key words: Austro-Hungary, heavy mortar, 15M 22 cm mortar, World War I.